

IZGOVOR ZA PRAVI RAZGOVOR
(EL ARTE DE LA ENTREVISTA)

Prevod
UDC 821.134.2

Huan Majorga

Sa španskog prevele Jelena Grubetić, Ivana Andrić, Jelena Damjanić
Izbor teksta, koordinacija i stručna redakcija: Jasna Stojanović

Sesilija je tinejdžerka.

Paula je njena majka.

Rosa je njena baka.

Maurisio je nešto mlađi od Paule.

Radnja se odvija jednog popodneva u dvorištu kuće koju dele Rosa, Paula i Sesilija.

Sesilija otvara futrolu. Vadi kameru, stalak na rasklapanje, uputstvo za korišćenje. Uz pomoć uputstva, pokušava da sazna kako radi. Namešta stalak i na njega postavlja kameru, ispred koje staje da bi se snimila. Peva neku staru pesmu. Uzima kameru da proveri da li je snimak uspeo. Sa kamere se čuje njen glas, ali Sesilija ne vidi snimak. Stavlja kameru na stalak i staje ispred nje. Peva drugu staru pesmu kada se iz kuće, ne prestajući da razgovara telefonom, kroz prozor pojavljuje Paula da vidi šta njena ćerka radi. Sesilija uzima kameru da proveri da li je ovoga puta snimak bolji. Sada vidi sebe, ali se ne čuje. Paula izlazi u baštu obučena za izlazak. Sesilija i dalje izučava kameru. Paula joj namešta kosu.

Paula- Nisi planirala da izađeš ovog popodneva, zar ne?

Sesilija- Izlazim, planirala sam. Kada imam zvuk, nemam sliku; kada imam sliku...

Paula- Moram da te zamolim da ostaneš sa bakom. Daj da vidim.

Uzima kameru, pritiska dugmiće.

Treba da kupimo novu kameru.

Sesilija- Nemamo staru kameru. Nije naša. Pripada školi. Moram sutra da je vratim da bi je uzeo neko drugi.

Paula uzima uputstvo, lista ga. Prstom pokazuje jedno dugme.

Paula- Jesi li možda pritisla ovo dugme?

Sesilija- Pritisla sam svako i to više puta.

Paula- Iskrslo mi je nešto i moram da izađem. Neodložno je.

Sesilija- Moram i ja. Neodložno.

Paula- A za koji je ovo predmet?

Sesilija- Filozof je doveo neku likušu da održi predavanje. „Kako se pravi intervju?“
Znam je odnekud.

Paula kamerom zumira Sesiliju.

Paula- A gde moraš tako hitno da ideš pa ne možeš da ostaneš sa bakom?

Sesilija za kameru peva onu staru pesmu.

Sesilija- Moram nešto da obavim.

Zatim neko vreme nastavlja da peva. Paula joj na kameri pokazuje da je snimila i zvuk i sliku.

Paula- Jesi videla? Ovde treba da pritisneš. Ova lampica treba da gori.

Vraća kameru Sesiliji kako bi proverila zna li da je koristi. Snimajući sebe, Sesilija peva staru pesmu. Onda proverava da li je kamera zabeležila i zvuk i sliku.

Ko te uči te pesme od pre Hrista? Baka?

Sesilija- Skidam ih sa interneta. Postoji stranica – pesmeodprehristatačkakom.

Paula- Stvarno?

Sesilija- Sigurno postoji.

Paula- A taj posao ne možeš ovde da obaviš?

Sesilija- Ako moraš da ideš, idi. Neće se ništa dogoditi ako malo ostane sama. Neće biti prvi put da je ostavljamo samu.

Paula- Nisi čula da šalju nekog novog? Treba ga dočekati i uputiti, da se ne uplaši.

Sesilija- Da se ne uplaši? Ko?

Paula- Pa, kako se onoga dana desilo da se potpuno uplašila i dezorijentisala, zato je onako reagovala.

Sesilija- Znači moraćeš da ostaneš.

Paula- Ali šta je to što ne možeš da obaviš ovde?

Sesilija- Intervju. Moramo da uradimo intervju. Ceo razred.

Paula- Zajednički intervju?

Sesilija- Svako svoj. Gledaće se i komentarisati na času. Sutra sam ja na redu.

Paula- Kako je to lepo, baš zabavno. Umesto da se uči o Sokratu, igramo se sa dečicom, to je zabavnije. Vraćam se pre sedam.

Sesilija- Napraviti intervju nije stati pred tipa i pitati ga prvo što ti padne na pamet. Treba istražiti, pripremiti pitanja, izmontirati... Kako se zvao onaj američki predsednik kog su izbacili zbog špijunaže?

Paula- Nikson. Ali o čemu se radi? Je li to neko takmičenje?

Sesilija- Pustila nam je insert u kome taj lik puca, kad kaže „Izneverio sam američki narod“. Na sve moguće načine pokušao je da izbegne odgovor, ali novinar ga je priterao uza zid i na kraju se matori predaje: „Izneverio sam američki narod i moraću da nosim ovaj teret do kraja života“. Pustila nam je gomilu intervjuva. Na nekima se vidi novinar, na drugima se čuje samo glas. Nekada ne pripada onom ko postavlja pitanja, već je to neki strava glas ili glas nekog poznatog. Muzika koja se ubacuje, ako se ubacuje muzika. Statična kamera ili kamera u pokretu. Mesto – nije isto crna pozadina sa publikom ispred ili ako se šeta plažom. Rekla nam je da to nisu odluke samo „estetske“ prirode. Takođe su „etičke“ odluke. Ona je to nazvala „novinarska etika“. Zamisli da intervjuješ nekog ratnog zločinca...

Paula- I moraš da ga odneseš sutra. Ne možeš prekosutra?

Sesilija- Ne treba ih nositi. Kače se na internet. Klik. Profa nam je otvorio stranicu. Treba ih okačiti pre ponoći. Kao kad se zaključuje izdanje. Želi da radimo pod pritiskom, kao novinari. Sutra na času se konektujemo i komentarišemo ih.

Paula- U šest sam ovde. Imaš celo popodne. Celo popodne za jedan intervju!

Sesilija- Želim da uradim nešto dobro. Ne želim da pravim budalu od sebe. Neki će od ovoga napraviti smejuriju. Za intervju je potrebno dvoje. Odmah ću izaći da nađem nekog interesantnog. Postavljaću zanimljiva pitanja nekoj interesantnoj osobi.

Paula- Ne brini za to, znam gomilu interesantnih ljudi. Toni. Sanćesovi. Doktor Davila!

Sesilija- Razmišljam da intervjuišem tetka Konću.

Spremajući se da pođe, skuplja stvari – kamera, stalak...

Paula- Tetka Konća je sve, samo nikad ne bih rekla da je zanimljiva. Barem se ne uklapa u moj koncept „zanimljive osobe“. Doktor Davila je svetska eminencija za transplantaciju...

Sesilija- Novinarka je rekla da svako može biti zanimljiv. Svako je zanimljiv ako se pogleda izbliza.

Nisu obratile pažnju da Rosa proviruje iz kuće. Glava joj je skroz mokra, a u ruci drži fen kojim maše kao da moli da joj neko osuši kosu. Kada napokon ugleda majku, Paula kreće ka njoj, uzima fen i suši Rosinu kosu. Sesilija mora da govori glasnije kako bi je čula od buke koju pravi fen.

Objasnila nam je da intervju...

Počinje da priča još glasnije.

Da intervju počinje i pre prvog pitanja. Kako se obukao onaj koga intervjuišeš, način na koji te pozdravlja, sve ti to otkriva njegove slabe tačke. Treba imati sve spremno, svaki detalj, ali ne da bi imala sve pod kontrolom, nego da bi bila spremna kada stvar izmakne kontroli. Kada nastane kaos, tu se otvora pukotina. Ona to zove tako – „pukotina“. Intervjuišeš boksera i odjednom saznaš da skuplja raspeća. Intervjuišeš manekenku i ispadne da ima sestru bliznakinju koja radi u metrou. Pukotina. I eto ti intervju.

Tišina narušena bukom fena.

Paula- Ne odbija te to što svi očekuju da intervjuišeš baš nju? To je predvidljiv intervju.

Sesilija- Svi očekuju da intervjuišem baš nju?

Paula- Uostalom, sa njom su uradili toliko intervjuja da se već znaju svi odgovori. Zar ne kažu za gospodina Markesa, onoga što radi u garaži, da je greškom završio u zatvoru?

Sesilija- To kaže on.

Paula- Možda bi mu bilo drago da ga pitaš.

Sesilija- Možda mu i ne bi bilo drago. A možda ga i nisu uhapsili greškom.

Paula gasi fen, češlja Rosu i rukama joj pokazuje „Gotovo je“. Rosa se vraća u kuću noseći sa sobom fen.

Mogla bih da ubacim slike iz njenog života. Možda ima neki snimak kada je bila mlada.

Paula- Gomilu snimaka. Postoji snimak za svaku medaljicu koju je osvojila.

Sesilija- I svedočenja. Ljudi koji su ga znali pre i posle zatvora.

Paula- Mogu da ti pomognem. Da pridržim kameru, šta god mi kažeš.

Sesilija- Ti bi samo smarala i slagala face. Bilo bi super saznati nešto što do sada nije ispričala o svom olimpijskom iskustvu.

Paula- O svom „olimpijskom iskustvu“ je ispričala sve, do poslednje sitnice.

Sesilija- Ne budi zavidna, mama.

Paula- Zavidna zbog čega?

Sesilija- Nisu svi doživeli ono što je ona doživela.

Paula- Bila je osma. Zašto ne intervjuiš baka?

Sesilija- Baku Ćon?

Paula pokazuje rukom kuda je otišla Rosa.

Zezaš me?

Paula- Teže je, naravno.

Sesilija- Šta je tu teško?

Paula- Ne bi mogla da saznaš čak ni koji joj je omiljeni film.

Sesilija- Intervju sa baka Rosom? Ali ona je...

Paula- Baš zato. Daj joj reč, pre nego što sve nestane.

Sesilija- Koga bi zanimalo intervju sa baka Rosom? Osim tebe i mene.

Paula- Nikoga. Tvoja baka je prošla kroz život ne uradivši ništa vredno sećanja.

Sesilija- Izaći ću da uradim intervju s kim mi se ćefne. A ti ćeš morati da ostaneš ili pozoveš dadilju ili zamoliš nekog komšiju.

Paula- Znaš da ne prihvata dadilje, unervozu se pred ljudima koje ne poznaje. Pa, zamalo nije ubila onog nesrećnika... Kog komšiju bih pozvala? Razmisli o tome, bilo bi tako divno... Pružiti joj priliku da podeli ono što se nalazi u njenoj glavi pre nego

što se rasprši poput magle. U svojoj sobi, okružena stvarima koje je godinama sakupljala, koje su za nas samo „stvari“, ali za nju su tako značajne. Svaka od tih stvari ima neku priču. Ona bočica sa šarenim stakličima koju je donela sa medenog meseca, sat koji joj je poklonio deda...

Sesilija- Ako si nabacila dečka, izabrali ste pogrešan dan za drugi sastanak. Ja-iz-la-zim.

Paula- Tvoj otac je u gradu.

Tišina.

Brus Springstin svira večeras, zar nisi videla plakate?

Sesilija- Brus i moj otac su u gradu. I?

Paula- Pomislila sam: „Možda je već stigao“. Pozvala sam ga da mu predložim kafu i prihvatio je.

Sesilija- Šta si mu predložila?

Paula- Želim da znam da li je došlo vreme kad možemo da provedemo pet minuta zajedno a da ne vičemo jedno na drugo. Želim da sa tvojim ocem pričam o tebi.

Sesilija- I zato si se tako doterala?

Paula- Previše sam doterana?

Sesilija- Ne.

Paula- Želim da napokon preuzme odgovornost. Tražiću mu da preuzme svoju roditeljsku odgovornost.

Sesilija- Zar to ne bi ja trebalo da mu tražim, roditeljsku odgovornost?

Paula- Ti si maloletna.

Sesilija- Nije došao u grad zbog toga. Nije došao da priča s tobom o odgovornosti. Ako želiš da razgovaraš sa nekim na tu temu, bolje zovi Brusa Springstina.

Paula- Nije došao u grad zbog toga, ali bilo da mu je dosadno da kruži po centru ili zato što je malo sazeo, stvar je u tome da mu se nije učinilo lošim da malo popričamo.

Sesilija- U restoranu hotela u kom odseda Brus? U njegovom apartmanu?

Paula- U „Džakarti“.

Sesilija- „Džakarta“ je bila tvoja ideja?

Paula- Ako ne pobegne, ako mi dopusti da mu objasnim, zahtevaću konkretan dogovor. Na papiru.

Sesilija- Neće pobeći. Dajem ti fore do šest. Predložiću intervju gospodinu Markesu. U šest odlazim, bila ti ovde ili ne. Predložiću mu da ga intervjuišem dok sedi na motoru. Bio je na motoru, zar ne? Kada su ga uhapsili, zamenivši ga sa drugim.

Paula Sesiliji namešta kosu. Sprema se da izađe.

Paula- Primi ga i budi uz njega sve vreme. Uzmi knjigu i sedi da učiš sa njima, da se ne uplaši.

Kreće prema kapiji, ali se vraća. Otvora tašnu, bira novčanicu. Predomišlja se i uzima drugu.

Doći će iz krojačnice. Plaćeno je, ali dečku treba dati bakšiš.

Pružna novčanicu Sesiliji. Kreće. Vraća se.

Stvarno nisam previše doterana?

Sesilija- Nisi previše.

Pomalo nesigurna u svoj izgled, Paula izlazi na ulicu. Sesilija vadi školsku svesku i hemijsku olovku i sprema se da piše. Razmišlja naglas, kao da ispred sebe ima osobu koju intervjuiše.

U kakvom vam je sećanju prva noć u zatvoru, gospodine Markes?

Nezadovoljna, ponovo pokušava.

Gospodine Markes, da li ste uopšte trenuli prve noći iza rešetaka?

Ovoga puta zadovoljnija, zapisuje u svesku i na različite načine sama sa sobom ponavlja: „Gospodine Markes, da li ste uopšte trenuli prve noći iza rešetaka?“ I dalje je zamišljena. Ubrzo ulazi u kuću a zatim izlazi sa Rosom. Ona se smeši. Sesilija joj pokazuje da sedne na stolicu za ljujanje i ispred nje postavlja kameru na stalku. Unuka preko kamere gleda baku, namešta njen položaj, podešava stalak.

Gledaj u kameru, ne u mene.

Rosa je poslušna. Sesilija gasi zvuk na telefonu.

Bićemo na vi, važi?

Rosa- Ali to onda znači da je ovo... Šta je ovo?

Sesilija- Rekoh ti već. Zadatak za školu.

Rosa- Ali onda... Ljudi će ovo gledati?

Sesilija- Ljudi iz odeljenja. I ko god bude želeo da gleda. Svi koji budu želeli da gledaju.

Rosa ustaje i vraća se u kuću. Sesilija se miri sa tim da neće intervjuisati Rosu i pakuje kameru i stalak. Za to vreme, priča sama sa sobom: „Možete li nam opisati svoju ćeliju?“ ... „Da li ste tamo stekli nekog prijatelja, gospodine Markes?“ ... „Da li ste se plašili da će vas silovati?“ ... Rosa se vraća. Našminkala se i očešljala u želji da bude najlepša, sigurna da je to i postigla. Seda na isto mesto. Sesilija užurbano podešava stalak i kameru. Ipak, okleva.

Sesilija- Razmišljam nešto... A da snimam u tvojoj sobi?

Rosa- U mojoj sobi? Pa da se vidi i krevet? Ne.

Sesilija- To je tvoj kutak, tu provodiš najviše vremena. Ne moramo snimiti krevet. Mogla bi da pričaš o stvarima koje si godinama čuvala, šta one za tebe znače, jer svaka od tih stvari ima neku svoju priču. Za tebe to nisu samo „stvari“. Šareni staklići koje si pokupila na onoj plaži. Sat koji ti je deda...

Rosa- Ne.

Seda na drugo mesto. Sesilija mora da pomeri kameru. Uključuje je.

Sesilija- Reci nešto.

Rosa- Šta?

Sesilija- Bilo šta. Proveravam zvuk.

Pažljivo izgovarajući reči, Rosa počinje da peva jednu od onih pesama koje je Sesilija pevala. Onda naglo prestaje da peva.

Rosa- Ali zašto baš ja? Ima toliko ljudi koji su... Baka Ćon, na primer.

Sesilija- Ti si neviđeno interesantna, bako. Nema potrebe da govoriš tako sporo. Pričaj normalno.

Rosa ponovo peva onu pesmu, ali sad više ne naglašava toliko reči.

Možeš li da pričaš kameri a da se ne primeti da pričaš u kameru?

Rosa popravlja odnos prema kameri.

Savršeno. Hoćemo li?

Rosa- Hajde.

Sesilija- Možda posle neću ubaciti sve ili ću promeniti redosled.

Rosa- Hajde.

Sesilija- Nego...šta misliš da ti donesem karte pa da otvoriš jedan pasijans?

Rosa- Neću.

Tišina.

Sesilija- Ako se slažete, počecemo od vašeg imena, godina, mesta rođenja...

Rosa- To ćemo posle, na kraju.

Tišina.

Sesilija- Hoćete li da mi otpevate pesmu koji ste maločas pevali? Onu o devojčici u šumi.

Rosa počinje da peva. Ipak shvata da se ne seća cele pesme. Počinje ponovo, kao da hoće da uhvati zalet, ali staje na istom mestu. Nervira se. Tišina.

Ko vas je naučio tu pesmu?

Rosa- Moja baka Ortensija. Takvim pesmama nas uče bake. Dobra devojčica se izgubi u šumi i tamo sreće nevaljalu devojčicu. Obe su uplašene. Nevaljala je više uplašena.

Sesilija- Da li je istina da je vaš omiljeni film „Male žene“?

Rosa- Moji omiljeni filmovi su sa Stanlijem i Olijem: „Sjaj u travi“, „Prohujalo sa vihorom“, „Istočno od raja“... Bilo koji sa Stanlijem i Olijem.

Sesilija- „Plamen u travi“. O čemu se tu radi?

Rosa- Nije „Plamen“ nego „Sjaj“. Naizgled je to ljubavni film, ali na kraju se ispostavi da nije tako. „Male žene“ sam najviše puta gledala, ali mi nije omiljeni, već njega najčešće puštaju. Bitno je sa kim gledaš film.

Sesilija- S kim ste vi gledali „Sjaj u travi“?

Rosa- Šest puta. Zaredom. Više ne mogu da ga gledam. Teško mi je.

Sesilija- Sa kim ste ga prvi put gledali?

Rosa- Kada tebi padaju na pamet najbolje ideje? Danju ili noću?

Sesilija- Ja postavljam pitanja, važi?

Rosa- Važi.

Sesilija- Šta ste danas ručali?

Rosa- Uh, kakvo pitanje. Ako ja nešto ne spremim, niko neće. Pire od šargarepe. A kao glavno jelo, prepečene viršle.

Sesilija- Da li ste se nekada napili?

Rosa- Nisam namerno.

Sesilija- Jeste li ikada ukrali nešto?

Rosa- Ne, nikako!

Sesilija- Kad sam bila mala, kada bih se plašila, vi ste me hrabрили jednim pokretom ruke. Sećate li se? Onaj pokret za „Ne boj se“.

Pauza. Rosa pokušava da se priseti pokreta. Pokušava više puta i to sve više liči na ono što je radila kada je Sesilija bila mala.

Čega se plašite, ako se uopšte plašite nečega?

Rosa- (*Rukom pokazuje glavu.*) Da se ne pogubim skroz.

Sesilija- Da li ste nekada bili srećni?

Rosa- Nije te strah da me to pitaš?

Sesilija- Jeste.

Tišina.

„Sjaj u travi“. Sa kim ste ga prvi put gledali?

Rosa- Valjda sa dedom.

Tišina. Sesilija skida kameru sa stalka, kreće se držeći je i zumira Rosu.

Sesilija- Premišljate se. Zašto se premišljate?

Rosa- Zar se premišljam?

Sesilija- Da.

Rosa- Onda verovatno nisam sa dedom.

Tišina.

Sa Adrijanom. Više ne mogu da ga gledam. Kada ga puštaju, nađem neki izgovor da izađem dok se ne završi. Pojma nismo imali šta pričaju, ali smo razumeli šta se događa. Koliko će ovo da traje?

Sesilija- Žurite?

Rosa- Da.

Sesilija- Ko je Adrijan?

Tišina.

Da li ste se zabavljali sa nekim pre nego što ste upoznali svog muža?

Rosa- Da li si ti ikada koristila tuđe ime?

Sesilija- Nisam. A vi?

Rosa- Ali ponekad bi volela da možeš da promeniš ime i sve ostalo. Znaš već na šta mislim.

Sesilija- Ne znam na šta mislite.

Rosa- Ja sam bila hrabrija od drugih žena.

Sesilija- U čemu ste vi to bili hrabriji, Rosa?

Rosa- U životu.

Sesilija- A po čemu ste to u životu vi bili hrabriji od drugih?

Tišina. Rosa ustaje i kreće.

Jeste li umorni?

Rosa klima glavom.

Uskoro ćete moći da se odmorite. Ali još ne.

Rosa- Samo da prilegnem na kratko i vraćam se, obećavam.

Sesilija- Još uvek ne.

Rosa ponovo seda. Tišina.

Rosa- Prvo što mi je privuklo pažnju, bile su ruke. *(Pokazuje svoje.)* Sušta suprotnost od tvog dede, kod koga je sve bilo u glavi.

Tišina.

Sesilija- Sada možete da se odmorite.

Rosa- Ne želim.

Sesilija- Odremajte malo pa se vratite.

Rosa- Polako se prisećam svega.

Tišina. Kad Rosa ustane, Sesilija je prati kamerom.

Ostavljala sam ih u školi i odlazila u kupovinu, jer za jednu četvoročlanu porodicu uvek treba nešto nabaviti. U onoj ulici kojom ideš ka... Ona ulica što... Kasnije su tu otvorili radnju sa slatkišima. Sa ulice sam ga gledala dok radi, gledala sam ga dok radi pretvarajući se da gledam satove u izlogu. On je to primećivao, ali nije dizao pogled. Ostavljala sam ih u školi i odlazila u kupovinu, jer za jednu porodicu uvek treba nešto nabaviti. Ali jedne noći, mora da sam ga slučajno udarila, pošto ujutru nije radio a kućište je bilo slomljeno. Pričam li previše? Da ti se nije završila traka?

Sesilija- Ne brinite. Ima još dosta mesta.

Rosa- Tri dana mi je sat bio u kvaru, a onda sam odlučila. „Dođite sutra po njega“. „Ne mogu kući bez sata, poklonio mi ga je muž, ne mogu otići bez njega.“ „Sedite.“ S vremena na vreme otišao bi u zadnji deo radnje da potraži neki deo, tamo je imao mnogo kutijica u kojima su delovi bili poređani po veličini. Imao je i televizor i voleo je da čuje razgovor dok je radio. Voleo je da sluša filmove.

Tišina.

Vidim ga kako ulazi na ova vrata, nikada ranije nije bio ovde, ruka mu je u gipsu, ruka kojom radi, a prsti kao da su mu slomljeni. „Ko ti je to uradio? Jesu li ti to uradili zbog mene?“. „Mogu da odem i radim u inostranstvu. Pođi sa mnom.“ Iste noći tvoj deda me je pitao da li sam tog dana plakala. Sledećeg dana ostavljam devojčice i trčim najbrže što mogu, ali prozori su već oblepljeni novinama. Znaš gde je to? Ona radnja sa slatkišima u koju sam vas vodila kada ste bile male.

Tišina.

Sesilija- Želite li nešto da dodate?

Tišina.

Rosa- Jednom mi je na ulazu u školu prišao neki čovek, devojčice su se uplašile jer je ličio na njega i želeo je da mi da nešto, pismo sa poštanskim markicama iz inostranstva. Pričao mi je o nekom svom bratu i odmah sam shvatila da je njegov brat. Neko zvoni.

Pokazuje na kapiju.

Sesilija- Nastavite.

Rosa- Neko je na vratima.

Sesilija- Nastavite da pričate.

Rosa- Otvaram koverat i to nije pismo, već mapa, ali na nemačkom, a jedna kuća je obeležena krugom sa crticama. Možda je to bio sat. Tamo nismo imali bogzna šta da radimo, niti smo imali para. To mesto nije bilo baš lepo, uvek je bilo oblačno i brzo se smrkavalo. Tu se nalazio trg sa velikim satom iz koga se na pun sat pojavljivala figura ratnika. Trg i reka, ništa više. U bioskop nismo ulazili jer nismo znali jezik. Gledali bismo plakate i govorili: „Kakva šteta, ovo se čini kao baš dobar film“. Ali jednog dana, kada smo ugledali plakat, oboma nam se svidela ta glumica, crnka. „Da uđemo?“. „Ali ništa nećemo razumeti“. „Ako nam bude dosadno, izaći ćemo“. Ali nismo izašli. Sutradan smo ponovo došli. I svakog sledećeg dana dok nisu prestali da ga prikazuju. Otišla sam bez kofera, a jedino što sam ponela sa sobom bila je fotografija devojčica. Deda im je rekao da sam bila u bolnici.

Kreće da otvori vrata.

Sesilija- Neka, idem ja.

Odlazi prema kapiji, ali nije sigurna da li da otvori. Rosa pomno posmatra Sesiliju da vidi da li će zaista otvoriti. Sesilija je iznenađena pošto se pojavljuje Maurisio sa flasterom na čelu. Na trenutak zastaje, pa mu kaže:

Posle onoga što se dogodilo prošlog puta, nismo očekivale da ćete se vratiti, mislile smo da će doći neko drugi. Stvar je u tome što se baka danas ne oseća baš najbolje, pa bi bilo bolje da pomerimo terapiju za neki drugi dan.

Rosa- Zašto ne uđe? Ne želi da uđe? Reci mu da uđe.

Sesilija rukama pokazuje Maurisiju da je bolje da ode. Ali Rosa se približava vratima.

A Leonardo? Gde je Leonardo?

Maurisio- (*Ulazi, iako Sesilija pokušava da ga spreči.*) Leonardo je i dalje na odmoru.

Rosa- A sutra?

Sesilija- Videćemo već ko će doći sledeće nedelje. Hajde, bako, da uđemo. Danas nemojte duže od pola sata, okej?

Maurisio- Možemo li da radimo ovde?

Rosa- Šta da radimo?

Maurisio- Danas je lepo vreme. Bolje da radimo napolju, kada već možemo.

Sesilija- Kako ti se čini, bako? Da ovde radite vežbe?

Rosa sleže ramenima. Sesilija iz kamere vadi snimljeni materijal.

Ako vam nešto treba, tu sam. Želite li nešto? Nešto za piće?

Maurisio odbija.

Ako nešto želite, pozovite me.

Ulazi unutra, noseći snimak.

Maurisio- Hajde da krenemo iz početka, važi?

Vadi svesku i hemijsku olovku.

Koliko godina imaš, Rosa?

Rosa- Je l ovo neki intervju?

Maurisio- Ovo je popunjavanje kartona. Služi da osmislimo trening. Tvoje godine, visina, težina.

Rosa nepoverljivo gleda Maurisija, otima mu svesku i hemijsku i zapisuje svoje godine, visinu i težinu. Onda ih vraća, a on proverava šta je napisala.

Hajde da poradimo malo na nogama, Rosa. Je l voliš da plešeš?

Rosa- Još pitaš!

Maurisio vadi plejer. Bira pesmu, pokazuje pokrete, a zatim navodi Rosu da ih ponovi. Rosa ih malo ponavlja, a onda ih karikira.

Maurisio- Šta je s levom nogom, Rosa? Hajde da je podignemo, levu, tako je... Hajde sad ruke. Jedan-dva, jedan-dva... Je l te to boli lakat?

Rosa- Kada mu se prohte.

Maurisio u ples uključuje i lakat.

Maurisio- Ovo je baš veseo kraj. Pravo je zadovoljstvo raditi ovde.

Rosa- Vi mnogo radite.

Maurisio- Otkad živiš u ovom kraju, Rosa?

Rosa- Zar se nismo dogovorili da ćemo biti na vi?

Maurisio- Ako ne želite, ne moramo da razgovaramo.

Rosa- Nisam rekla da ne razgovaramo, Maurisio.

Maurisio- Prijatelji me zovu Svoja.

Rosa- I mi smo se u školi zvali po prezimenima.

Maurisio- Nije to prezime, već nadimak. Ruke, Rosa.

Imitirajući Maurisija, Rosa podiže ruke.

Svoja je skraćeno od „Svojejav“. „Svojejav“, „Tvrdojav“, „Glavonja“.

Rosa- Glava ti nije tako velika.

Maurisio- Više nije. Čujte, Rosa, da li biste se opružili tamo pa da uradimo neke vežbe na podu?

Rosa ga opet gleda nepoverljivo. Vuče stolicu na označeno mesto i seda.

Rosa- Upozoravam te da ponekad zaboravljam pred kim se nalazim. Za onog juče sam mislila da je neko drugi, njega... Jel' to zvono?

Maurisio- Učinilo vam se od muzike.

Rosa- Ako zvone, ti otvori. Ja mogu da stignem do vrata, ali ne mogu da ih otvorim. Ne mogu sama ni da se izujem, ni da isečem nokte na nogama, ako mi nešto ispadne, nisam u stanju da ga podignem, obuvaju mi čarape, ne daju mi ni da kuvam, sve moraju da rade za mene, nisam nizašta. Mučenika sam gađala čašom. Kristalnom čašom. U glavu.

Maurisio- Rekoše mi. A šta ste mislili, ko je on?

Rosa- Sesilija ti nije ispričala?

Maurisio- Zove se Sesilija?

Rosa- Misliš li da je lepa?

Maurisio- Da, lepa je.

Rosa- Ženska i po. Ili ti je možda on ispričao? Naravno, mora da ti je on rekao.

Maurisio- Možete li da radite ovako, kao da okrećete pedale?

Maurisio pokazuje pokrete koje ona pokušava da ponovi.

Šta ste mislili ko je on? Lopov? Vaš muž?

Rosa- Falila su nam dva dana.

Maurisio- Dva dana za šta?

Rosa- Za punih trideset i sedam godina braka. Ti si se tek oženio.

Maurisio- To vam je rekao Leonardo, zar ne? A lepo sam mu rekao da vas ne zove.

Rosa- Znaš kako se to primeti? Po mirisu. Da li vam daju spisak starih osoba i vi onda birate? Ovaj je za mene, onog ću ja da tražim...

Maurisio- Nije tako.

Rosa- Ali možete da birate. Sigurno vas ne šalju napamet.

Maurisio- Postoji red. Po starosti.

Rosa- Mogao si da tražiš neku drugu staricu. Mora da postoje bolje i zanimljivije. Iako znam šta se vama čini zanimljivim. Čuo si za ono sa čašom i pomislio: „Ja ću da tražim ovu.“ Prvo Sesilija, a sada i ti. Danas ste svi protiv mene.

Zauzima položaj fetusa, mirna je, ćuti. Maurisio je posmatra. Izgleda kao da spava, ali nije siguran, razmišlja da li da zove Sesiliju, samo što nije ušao u kuću kada vidi Rosu kako se pridiže, potpuno dezorijentisana. Rosa gleda Maurisija kao da ga vidi prvi put. I dalje je dezorijentisana, sve dok ne ugleda kameru. Posmatra je, ćuteći. Seda ispred nje, tamo gde ju je Sesilija snimala.

Rosa- Hajde, pitaj me nešto?

Maurisio- ?

Rosa- Staneš tu i pitaš nešto. Da se prisetim.

Maurisio- Šta hoćeš da te pitam, Rosa?

Rosa- Nešto teško. Posle to ljudi gledaju i pričaju o tome.

Maurisio- Koja ti je omiljena boja?

Rosa- Nešto teže. I vi, kaži mi vi.

Tišina.

Maurisio- Kada vam je umro muž?

Rosa- Još teže.

Tišina.

Maurisio- Šta je poslednje što vam je muž rekao?

Rosa- Obećaj mi da ćeš se brinuti o devojkicama. A devojkice su već bile udate. Ali za nas su idalje bile devojkice. Za mene su i dalje devojkice.

Maurisio- A vaš muž, kakav je bio?

Rosa- Morate me pitati ono na šta mogu da odgovorim.

Maurisio- Da li vam nedostaje?

Rosa- Nedostaje mi društvo.

Maurisio- Zar nemate društvo?

Rosa- Nisam ga imala ni sa njim. Nismo spavali zajedno, iako smo spavali u istom krevetu.

Maurisio- Jeste li uradili to što je muž od vas tražio? Jeste li brinuli o devojkicama?

Rosa- Brinula sam o devojkicama više nego o sebi. O obema podjednako.

Maurisio- Da li ih podjednako volite?

Rosa- To je to, tako se pita. Ne volim ih podjednako. Ne voli se podjednako. Kako da se voli podjednako?

Maurisio- Koju više volite?

Rosa- Odlično. Konću manje volim.

Maurisio- Zašto vas je muž naterao da mu obećate da ćete se brinuti o njima? Da li se plašio da nećete brinuti?

Rosa- Jeste.

Maurisio- Koji je razlog imao da se plaši?

Rosa- Suva su mi usta. Da li biste mi doneli čašu vode?

Pauza. Maurisio odlazi po čašu vode. Vraća se, čaša je kristalna.

Hvala.

Otpija gutljaj i čaša joj ostaje u ruci. Tišina.

Rekao je to da bi me kaznio. Znao je da ću se brinuti o njima. Najgore što možeš da kažeš majci je „Obećaj mi da ćeš brinuti o deci“.

Tišina. Maurisio bira drugu melodiju na plejeru i počinje da masira Rosin vrat.

Još pitanja, moliću.

Ali Maurisio nastavlja sa masažom.

Imaš spretne ruke.

Maurisio uzima Rosu za ruke. Prateći melodiju, igra i traži od Rose da ga prati.

Zakuni se da nas neće razdvojiti. Čak i ako ti budu pretili. Zakuni se.

Maurisio- Kunem se.

Još uvek igraju kada se Sesilija vraća. Posmatra ih, ne shvatajući to što vidi.

Sesilija- Jeste li završili?

Rosa- ?

Sesilija- Sa vežbanjem.

Rosa začuđeno gleda Maurisija. Udaljava se od njega i, ne prestajući da ga gleda, ulazi u kuću. Sesilija vraća traku u kameru.

Jel' bila dobra? Nije vas ničim gađala?

Maurisio- Pre neki dan sam pogrešio. Prenaglio sam. Treba joj dati vremena. I povlađivati joj.

Kreće unutra, prateći Rosu. Sesilija ga zaustavlja.

Sesilija- Dajte joj vremena. Vratice se ona. Vidi se da voli da vežba sa vama.

Dodiruje svoje rame.

Mene boli ovde.

Pauza. Maurisio menja melodiju na plejeru.

Maurisio- Poradićemo na tome.

Pomera se u ritmu muzike sa plejera. Sesilija ga imitira.

Sesilija- I kako vam ide to povlađivanje, Maurisio?

Maurisio- Možemo na ti. Možeš da me zoveš Svoja.

Sesilija- I kako ti ide to povlađivanje, Svojo?

Maurisio- To je sastavni deo posla kad radiš sa starim ljudima.

Sesilija- Ne sekirajte se zbog onoga od pre neki dan. Već neko vreme je nervozna.

Maurisio- Opet počinjemo od nule. Moram da idem korak po korak, strpljivo. Organizator mi nije dao da se vratim, pa sam morao da ga molim, znam da mogu da obavim ovaj posao, nisam hteo tek tako da odustanem. Razgovarao sam sa iskusnijim kolegama, pitao ih za savet, oni su imali svakakve slučajeve. Sa Leonardom sam satima pričao o Rosi. U stvari, on više nije na odmoru, ali sam tražio

da mi prepusti Rosu još jedan dan. Dok smo pričali, palo mi je na pamet da donesem moju muziku. O Rosi sam pričao i sa drugim starcima. Najgore je kad stari ljudi pomisle da ih zloupotrebljavaš. Ima raznih načina zloupotrebe. U ovom poslu je lako zloupotrebljavati, slučajno ili namerno. Stare svi zloupotrebljavaju. baš juče mi je jedan rekao: „Morao sam da se ponizim da ne bih ostao sam“. Nisam hteo tek tako da odustanem.

Sesilija- Ne smeta ti da uključim kameru?

Maurisio- Radi šta moraš.

Sesilija- Okačiću ovo. Ne smeta ti? Svi će moći da vide.

Maurisio- Nemam šta da krijem.

Sesilija- To ćemo još videti.

Igrajući, Sesilija namešta stalak ispred Maurisija i uključuje kameru.

Sesilija- I ne dosadi vam da idete od kuće do kuće i da povlađujete starima?

Maurisio- Uopšte nije dosadno. Uzbudljivo je. Otvaraju se vrata i ne znaš s kim ćeš imati posla.

Sesilija- Kako ste našli tako čudan posao, gospodine Svojo?

Maurisio- Šta je tu čudno?

Sesilija- Pa, zalaziti u tuđe kuće.

Maurisio- Ja volim stare ljude.

Sesilija- A mlade ne volite?

Maurisio- Postići da nekom starcu zaškri oko, to je uspeh. Da oči koje su izgubile sjaj odjednom ožive.

Sesilija- Vi to meni povlađujete?

Maurisio- Nipošto.

Sesilija- Znate imena svih starih sa kojima radite?

Maurisio- I visinu i težinu.

Sesilija- Hteli ste da radite sa starima ili niste mogli da nađete drugi posao?

Maurisio- I da mogu da biram, opet bih ovo radio.

Sesilija- Da li biste radije bili sa mnom ili sa mojom bakom?

Maurisio- Devojke kao što si ti viđam svakog dana. Misle da su posebne, a u stvari su sve iste.

Sesilija- Da li vam je neki umro?

Maurisio- Nije.

Sesilija- A šta ćete kada neko umre?

Maurisio- Ne znam.

Sesilija- Kada ste shvatili da ne volite mlade?

Maurisio- Pravo je zadovoljstvo raditi sa telom. I preko tela stići ovde.

Pokazuje na glavu.

Ono najbitnije je ovde. Sve je ovde.

Igrajući, Sesilija uzima kameru i zumira Maurisijevo lice.

Sesilija- Možete da ponovite?

Maurisio- Šta to?

Paula- „Ono najbitnije je ovde. Sve je ovde“.

Sve dok ne čuju te reči, Sesilija i Maurisio ne primećuju da je Paula ušla na kapiju. Prestaju da igraju. Maurisio isključuje plejer. Paula se čudi što vidi Maurisija.

Paula- A baka?

Sesilija- Unutra je.

Paula- Jel' dobro?

Sesilija- Nikad bolje.

Paula- Ništa ne gori, kuća se ne ruši. Što si mi rekla „Vrati se što pre“?

Sesilija- Uradila sam intervju.

Paula- ?

Sesilija- Moraš da pogledaš. U kompjuteru je.

Paula- Ne pitaš me za oca?

Sesilija- Snimala sam baku.

Pauza. Paula odlučuje da uđe u kuću. Sesilija namešta kameru tako da snima Maurisija i staje pored njega.

„Ono najbitnije je ovde. Sve je ovde“.

Maurisiju treba malo vremena da shvati.

Maurisio- Ono najbitnije je ovde. Sve je ovde.

Sesilija- Ali pokazujte na glavu.

Maurisio- (*Pokazujući na glavu.*) Ono najbitnije je ovde. Sve je ovde.

Sesilija- Ali nastavite da igrate.

Maurisio- (*Pokazujući na glavu i igrajući.*) Ono najbitnije je ovde. Sve je ovde.

Sesilija- Odakle vam ova muzika?

Maurisio- Ja sam je napravio.

Sesilija- Ma nemojte.

Maurisio- Ja sam je napravio. Svašta sam izmiksao. Vidi.

Uzima plejer i snima škripu stolice za ljuljanje. Pušta ga Sesiliji. Podešava plejer i ponovo pušta isti zvuk, ali pomešan sa drugima.

Imam mnogo zvukova. Na stotine. Ova stvarčica svuda ide sa mnom.

Pušta joj neki zvuk.

Moj kraj u zoru. A oslušni sad ovde: u čemu je razlika?

Pušta joj drugi zvuk.

Deca na velikom odmoru.

Pušta joj još jedan zvuk. Poziva Sesiliju da pogodi šta je, ali ona ne uspeva.

Prosjak u metrou.

Pušta još neke zvuke.

Na neki način i ja pravim intervjuje. I posle ih spajam. Najteže je pronaći vezu između dva različita zvuka. Pronaći spoj.

Pušta joj neke od svojih miksova.

Sesilija- Jel' mogu da iskoristim muziku uz koju ste igrali sa bakom?

Maurisio traži tu melodiju, pušta je. Sesilija igra, vrlo provokativno. Maurisio ne igra.

Čega se vi plašite? Ako se uopšte plašite nečega.

Maurisio- Kada mnogo ljudi zajedno peva istu pesmu.

Sesilija- Šta radite kada ne možete da spavate?

Maurisio- Odlično spavam.

Sesilija- A vaša žena?

Maurisio- Moja žena lošije spava.

Sesilija- Šta vi radite kada vaša žena ne može da spava?

Pauza. Maurisio uzima kameru od Sesilije i snima je.

Maurisio- A vi? Šta vi hoćete da napravite od svog života?

Sesilija- Ja snimam intervjuje.

Maurisio- Pfff. Bla-bla-bla.

Sesilija- To je najzбудljiviji posao na svetu. Staneš ispred nekog, proučavaš njegove pokrete, kada zamuckuje, kada spušta pogled – sve dok konačno ne ugledaš pukotinu. To je borba koju možeš da dobiješ samo nokautom. A nokaut znači da ti se protivnik predao. Onaj koji ispituje mora i da zavede. Sokrat se prvi bavio ispitivanjem. Njega su optužili da kvari omladinu. Moj profan kaže da je filozofija međusobno ispitivanje u neprekidnom intervjuu. On kaže da i Strašni sud izgleda kao intervju.

Maurisio- A koliko ih je on napravio?

Sesilija- Bezbroj.

Maurisio- Za školski časopis.

Sesilija- Za „New York Times“. I svi su različiti. Nema pravila, nema metoda. Nije to nauka, to je umetnost.

Maurisio- Za šta vam treba moja muzika?

Sesilija- Za intervju sa bivšim robijašem. Da se čuje u pozadini. Sigurno znam da se neću udati za lekara.

Maurisio- ?

Sesilija- Svi mamini prijatelji su lekari.

Maurisio- I vaša majka je lekar?

Sesilija- Advokat.

Maurisio- A otac?

Sesilija- Moj otac je fan Brusa Springstina.

Maurisio- Ne radi?

Sesilija- Valjda nešto radi, od koncerta do koncerta.

Maurisio- Čega se vi plašite? Ako postoji nešto čega se plašite.

Sesilija- Ranije sam obožavala slatko, ali sad me već prolazi. Da me niko neće voleti.

Sesilija pokazuje svoj kuk.

Sad me boli ovde.

Uključuje plejer i počinje da njiše kukovima. Stavlja Maurisijevu ruku na to mesto i igra. Maurisio je prati. Igraju. Kada se Paula vrati, isključuje plejer i pokazuje Maurisiju na kapiju.

Maurisio- Čekam Rosu. Nije završila sa vežbanjem.

Paula- Moja majka je dovoljno vežbala za danas.

Maurisio- Zašto nju ne pitamo da li želi da odem?

Paula- Ja ću je pitati. Želi da odete.

Sesilija- Oprostite mojoj majci, Maurisio. Malo je nervozna. Otac je u gradu i to je čini nervoznom.

Tišina.

Paula- Moja majka je u svojoj sobi. Zašto je ne pitate da vam pokaže svoje stvarčice? Bočicu sa stakličima koje je sakupila na medenom mesecu. Sat koji joj je poklonio otac. Uspomene.

Maurisio okleva, ali na kraju kreće sa plejerom prema kući. Pre nego što uđe, okreće se prema Pauli.

Maurisio- Izvinite, cele nedelje razmišljam o nečemu... Da li sam vas, možda, video na TV-u?

Paula- Niste.

Maurisio- Atletika? Ritmička gimnastika?

Paula- Mačevanje.

Maurisio- Mačevanje!

Paula- Ne ja. Moja sestra. Bliznakinja. Ja sam starija osam minuta.

Maurisio- Vaša sestra. Mlađa sestra!

Konačno ulazi unutra. Tišina.

Sesilija- Jel' lep? Tata. Kako je?

Paula- Ne znam kako je. Izgleda prilično bolje nego prošli put. Sredio se.

Sesilija- I kako je prošlo? Je l' potpisao?

Paula- Spreman je da potpiše. I potpisaće ako se vratim u „Džakartu“ pre nego što mu dosadi da čeka. Što si me zvala?

Sesilija- Zvala sam te da te pitam šta da radim.

Paula- Kako misliš - šta da radiš? Šta ima da me pitaš?

Sesilija- Mislim da ne treba da širim dalje intervju.

Paula- Naravno da ne treba da ga širiš dalje. Nećeš širiti dalje intervju.

Sesilija-To je bila tvoja ideja.

Paula- Bila je to loša ideja.

Sesilija- „Da joj reč“, rekla si. I ja sam joj je dala.

Paula- Stavila si je ispred kamere i ona je sebi rekla: „Sad je prilika. Snima me kamera; ispričaću filmsku priču“.

Sesilija- Lagala je?

Paula- Nemoj mi reći da si je ozbiljno shvatila. Ozbiljno si je shvatila? Ja znam ko me je vodio u školu. U školu nas je, na putu do posla, vodio tvoj deda. To što ti je baka ispričala je čisto fantaziranje.

Sesilija- Ona vas nikad nije vodila?

Paula- Retko kad.

Sesilija- Znači, bila je u bolnici kada ste bile male?

Paula- Naravno da je bila u bolnici. Mesecima. Mislili su da će umreti.

Tišina.

Sesilija- A šta sad radi?

Paula- Pretura po fiokama.

Sesilija- Ja sam joj postavljala pitanja, a ona je odgovarala. Tako se pravi intervju.

Čak i da nije istina sve što mi je rekla...

Paula- Hajde da pogledamo zajedno snimak. Reći ću ti tačno kad počinje da izmišlja. Po izrazu lica se tačno vidi kada počinje da fantazira. Ne znam odakle joj sve to. Iz nekog romana, filma, tuđeg života...

Sesilija- Čak i da je sve laž...

Paula- Ko bi imao koristi od te budalaštine? Šta ćeš dobiti time što ćeš pustiti baku da pravi budalu od sebe? Da blatiš dedu, uspomenu na dedu? Šta imaš protiv dede? Zar nije bio dobar deda? Jel' ti on liči na nekog ko bi drugome slomio ruku?

Sesilija- Ne znam da li je fantaziranje, ali ona je to želela da kaže. A šta ako je pričala časovničaru? Možda misli da će on nekako videti snimak. Možeš da zamisliš? Na ovim vratima se pojavljuje neki deka. U početku ga ona ne prepoznaje. Sve dok mu ne vidi ruke i prepozna ga po rukama.

Paula- Kakvu maštu imate vas dve! Iste ste, i ti i tvoja baka.

Namešta kosu Sesiliji.

Neću da mi obećaš da ga nećeš okačiti. Neću da mi obećaš da ćeš ga obrisati. Hoću da ga obrišeš sad odmah.

Sesilija- Zašto misliš da ću to da uradim?

Paula- Zato što nisi toliko glupa da ne pretpostaviš da taj snimak može da naudi porodici. Nisi ni toliko glupa ni toliko zla da...

Začuje se zvono na kapiji. Sesilija kreće da otvori, ali je Paula zadržava.

Treba da pričaš sa tetka Konćom. Ne treba ništa da radiš dok ne obaviš razgovor s njom.

Sesilija- Zašto?

Paula- Zato što joj je ona ćerka. Tiče je se.

Sesilija- Ne mogu da pričam sa svima kojih se tiče.

Paula- Sa mnom si pričala.

Sesilija- E pa, pogrešila sam. Nije trebalo da ti kažem.

Paula- Ako ga ti ne obrišeš, ja ću.

Sesilija- Razmišljam da uopšte ne ubacujem muziku. Samo njen i moj glas.

Paula- Misliš da ću ti dozvoliti da klikneš? Samo klikneš i to đubre postane svima dostupno, tek tako?

Sesilija- Ona želi da svi znaju.

Opet se čuje zvono. Paula zadržava Sesiliju.

Paula- Ti i ja imamo važan zajednički interes. Ne moramo dobroda se slažemo da bismo sarađivale.

Sesilija- Dobro se slažemo, mama. Ali, koji to zajednički interes imamo? I to još bitan?

Paula- Da ova porodica ne ode dođavola, to je naš interes i to nam je bitno.

Sesilija- Preteruješ. To je bilo pre sto godina, mama. A čak i da je tako, pa čak i da porodica ode dođavola... Na koju porodicu misliš?

Paula- Nikada te nisam udarila. Još mogu da te ćušnem par puta pre nego što napuniš osamnaest.

Sesilija- To je zabranjeno.

Paula- Ali još uvek mogu.

Paula otvara kapiju. Daje bakšiš i preuzima paket. Otvara ga pred Sesilijom. Vadi suknju i pantalone. Pokazuje ih.

Više ne moram ništa da kažem. Kako uđem, pita me: da suzim?

Sesilija- Na kraju će primetiti da ih stalno nosiš na popravku. Mislim da je već shvatila.

Paula uzima kameru koja je sve vreme bila uključena. Snima Sesiliju.

Paula- Čega se poslednjeg sećate u vezi sa vašim ocem?

Sesilija- Šta ako ne odgovorim?

Paula- Ako ništa ne kažete i to je odgovor. Sve se to kači. I što kažete i što ne kažete.

Tišina.

Sesilija- Kada sam slavila petnaesti rođendan. Došao je pripit i počeo da se glupira pred mojim drugaricama.

Paula- Čega se prvog sećate u vezi sa vašim ocem?

Sesilija- Kad me ujela osa, a on mi stavio oblog... Ne, sećam se rođendana kada se prerušio u gusara samuraja i kupio mi lutku japanskog borca. Bila sam tužna jer je bio na putu i mislila sam da neće doći, ali se pojavio, prerušen u Japanca i sa povezom preko oka, sa kukom i drvenom nogom i sa kovčežićem iz koga je izvadio lutku samuraja.

Paula- Izgledalo je kao da stvarno nema jednu nogu. Imate li mnogo drugarica?

Sesilija- Tri. Dve.

Paula- Imate li neku lepu uspomenu na dedu?

Sesilija- Imam mnogo lepih uspomena na deku.

Paula- Podelite neku sa nama.

Tišina.

Sesilija- Naučio me je da čitam. Ja bih pročitala prvu stranu, a on bi mi onda čitao celu priču.

Paula- Da li mislite da ste seksi?

Sesilija ne zna šta da odgovori. Iz kuće dopire muzika sa Maurisijevog plejera. Sesilija i Paula gledaju u tom pravcu. Muzika je seksi.

Sesilija- Mislim.

Paula- Da li vas je poljubio neki dečko?

Nema odgovora.

Mislite li da je gospodin Markes stvarno bio u zatvoru ili to kaže da bi se pravio važan?

Sesilija- Ja bih mogla da mu izvučem istinu.

Paula- Vaša baka ima u svojoj sobi bočicu punu šarenih staklića?

Sesilija- Da.

Paula- Jeste li sigurni?

Sesilija- ? Naravno.

Paula- Vaš otac se pojavio sa povezom preko oka, to je tačno. Ali kuku i drvenu nogu sam ja kasnije dodala. Lutku samuraja sam kupila ja, jer je on došao praznih ruku. Videla sam je u nekom izlogu i palo mi je na pamet da vam kažem da vam je otac to doneo s puta.

Sesilija- Samuraja? Nemoguće.

Paula- Moguće.

Tišina.

Sesilija- Pokušavaš da mi objasniš kako se uspomene mogu izmisliti? Ja to već znam. Ne radi se o tome.

Paula- Kako mislite da će to pomoći vašoj baki, vama ili meni?

Sesilija- Istina je lekovita, kaže Sokrat.

Paula- Sokrat nije mislio na to. Nije mislio na iznošenje prljavog veša pred komšije.

Sesilija- A koji prljav veš? Koje komšije?

Paula- Zamislite da ste novinarka, prava novinarka. Pravite intervju sa nacistom i shvatite da vas nacista zloupotrebljava. Shvatate da vas koristi kako bi širio zastrašujuće ideje, ideje koje nanose zlo ljudima. Da li biste objavili taj intervju?

Tišina.

Sesilija- Ne. Ne bih ga objavila.

Paula- Ili pravite intervju sa nekim kretenom i taj lik se ruga autističnom detetu. Kako se zvaše onaj autistični mali iz vašeg razreda?

Sesilija- Alberto.

Paula- Ruga se Albertu, tome kako hoda, kako govori. Da li biste to objavili, pa da se i ostali kreteni smeju na Albertov račun?

Sesilija- Ne bih.

Paula- Pravite intervju sa vašim sopstvenim ocem i on vam u kameru kaže kako ste ga vi izbacili iz kuće. (*Imitira ga pred kamerom.*) „Moja rođena ćerka. Nije se smirila dok me nije izbacila iz kuće“. Da li biste objavili taj snimak?

Sesilija- Ne bih.

Paula- Ne vidim zašto ne biste objavili te snimke. Možda zato što sadrže neistine koje mogu da povrede bespomoćne osobe?

Tišina. Sesilija uzima kameru od Paule i snima je. Sesilija počinje da govori, ali je Paula prekida:

Persirajte mi, molim vas.

Tišina.

Sesilija- A zašto baš najdosadnije mesto na svetu, sa uvek tmurnim nebom?

Paula-?

Sesilija- Ako je sve izmislila, zašto ne Venecija, ili Pariz, ili Severni pol? Ako je htela da izmisli romansu iz snova, zašto ne na nekom karipskom ostrvu?

Paula- Zato što nije glupa.

Sesilija- Verujete da je vaša majka toliko proračunata da bi...?

Paula- Verujem.

Sesilija- Šta smo onda rekli, zna šta priča ili ne zna šta priča?

Paula- Ne zna šta priča, ali zna kako priča.

Sesilija- Zna li da ima mnogo načina da se zloupotrebi stara osoba?

Paula- Ima mnogo načina da se i ja zloupotrebim.

Tišina.

Sesilija- Opišite nam svoj posao.

Paula- Radim kao šefica nabavke u jednoj bolnici. Velikoj bolnici. Ali radije ne bih pominjala bolnicu.

Sesilija- Da li mislite da ste seksi?

Paula- U ovoj kući ja sam najviše seksi.

Sesilija- Opišite nam svoj posao.

Paula- Moj zadatak je, pre svega, da pregovaram oko cena. I oko rokova, garancija, održavanja... Ne govorim o flasterima i jodu. Govorim o skenerima, uređajima za magnetnu rezonancu, o velikim i veoma složenim aparatima.

Sesilija- Pretpostavljam da pregovarate sa važnim dobavljačima.

Paula- *General Electric, Philips, Siemens...*

Sesilija- Da li ste odabrali taj posao zato što niste mogli da nađete drugi?

Paula- To je sjajan posao. Ako tu tražite pukotinu, gubite vreme.

Sesilija- Šta vas kvalifikuje za taj sjajni posao?

Paula- Dobar sam pregovarač.

Sesilija- Koje osobine, po vašem mišljenju, treba da poseduje dobar pregovarač?

Paula- Moraš brzo da razmišljaš. Moraš da budeš maštovit i fleksibilan. Ako druga strana stekne utisak da je prevarena, znači da si loše obavio posao.

Sesilija- Delujete kao smirena osoba. Nikada ne gubite strpljenje?

Paula- Retko.

Sesilija- Šta ste osetili kada ste videli intervju vaše majke? Tugu? Bes? Zavist?

Paula- Zavist?

Sesilija- Pošto ste odgledali intervju, jeste li joj nešto rekli? Jeste li je grdili?

Paula- Nisam želela da je prekidam. Bila je vrlo zauzeta preturanjem po fiokama.

Sesilija- Da nije tražila mapu nekog nemačkog grada?

Paula- Čak i da u fiokama postoji takva mapa, to ne bi bio nikakav dokaz.

Sesilija- A šta je sa bočicom šarenih staklića?

Paula- Na medenom mesecu su bili na plaži sa gomilom šarenih staklića. Belih, crvenih, plavih... Izgledaju kao kamenčići, ali su u stvari staklići koje je izgllačalo more. Ona priča kako se tu nasukao piratski brod i kako su to ostaci flaša sa tog broda. U stvari je na tom mestu četrdesetih godina bio otpad. Staklići su ostaci flaša sa otpada.

Tišina.

Sesilija- Iz koje godine je „Sjaj u travi“?

Paula- Ne znam.

Sesilija- Zar vam ne deluje uverljivo opis trga sa satom iz kog izlazi figura ratnika?

Paula- Previše je uverljivo. Možda je to videla u nekom dokumentarcu, ili turističkom prospektu. Previše nemački, taj nemački trg.

Sesilija- A tokom tih pet meseci u bolnici, nijednom niste videli majku, čak ni kroz prozor?

Paula- Ona nije htela da je vidimo. Mislila je da bi nas potresle sve one maske za disanje, infuzija, sve to... Nedeljama je bila na aparatima. Čule smo se telefonom. Nismo dugo pričali, jer je teško disala, gušila se. On joj je išao u posetu i donosio nam njene crteže. Te crteže smo iščekivale sa nestrpljenjem.

Sesilija- Mislite da je vaša majka u stanju da izmisli sve to tek tako?

Paula- Možda već mesecima, godinama sklapa tu priču. Provodi dane gledajući emisije u kojima ljudi pričaju o svojim životima. Mnogo vremena provodi sama. Ko zna o čemu je razmišljala, tako usamljena.

Sesilija- A što baš sada, ako smišlja mesecima, godinama?

Paula- Zato što si postavila kameru ispred nje. Neki ljudi prosto polude pred kamerom. Glumila je. Nije to bila ona. To nije bila tvoja baka, nego glumica. I to loša glumica.

Sesilija- Ako je to što je vaša majka, što je moja baka... Ako je to što je ta žena rekla možda istina, možda samo delom istina, imam li pravo da ga cenzurišem?

Paula- A imate li pravo da ga objavite ako niste sigurni da nije laž, a radi se o osobama koje ne mogu da se brane i o starici za koju ne znamo da li je sasvim pri sebi? Zar niste čuli za novinarsku etiku? Mislite da bi toj etici nešto falilo da izbacite delove koje ne možete dokazati i koji su štetni? Ako vi ne želite, ja ću to uraditi umesto vas. Preuzeću ulogu cenzora, ako se zbog toga osećate...

Zaćuti kada ugleda Maurisija i Rosu kako izlaze iz kuće sa maskama za mačevanje na licu i rukavicama. Oni simuliraju borbu mačevima, umirući od smeha. Rosa prislanja vrh floreta na Maurisijeve grudi.

Rosa- *Touché.*

Smeje se, ali onda izgleda kao da će pasti, gubi ravnotežu. Paula joj približava stolicu za ljuljanje. Zadihana, ali još se smejući, Rosa seda. Smejući se, zaspi sa maskom na licu. Paula joj skida masku i namešta kosu.

Paula- Poslala nam je mnogo crteža iz bolnice. Konča i ja na moru. Konča i ja sedimo na mesecu... Svi su u kutiji na ormaru u mojoj sobi.

Pauza. Sesilija ne zna da li da potraži kutiju ili da ostane tu; na kraju ulazi u kuću. Paula traži floret od Maurisija.

Ne drži se tako.

Pokazuje mu kako da ga drži. Pobeđuje tri zamišljena protivnika i spušta vrh floreta na Maurisijeve grudi.

Paula- Jeste li završili sa vežbanjem?

Maurisio- To zavisi od nje.

Paula- Moja majka se loše ponela prema vama. Ponizila vas je. Zašto ste se vratili? Jeste li se baš zato vratili, zato što vas je ponizila? Volite da vas ljudi ponižavaju generalno, ili samo žene? Zašto ste opet ovde?

Maurisio- Pre neki dan, kada me je Rosa odbila...

Paula- Ne umišljajte, nije vas odbila, gađala vas je čašom. Nije gađala vas lično, nema ona ništa protiv vas. Vi je samo podsećate na nekog, zato vas je gađala čašom.

Maurisio- Prenaglio sam. Treba ići korak po korak prema cilju.

Paula- Znači, imate cilj.

Maurisio- Da ne misli da je i ja zloupotrebljavam, to je moj cilj.

Tišina.

Paula- Vi se ne bavite dugo fizioterapijom, zar ne?

Maurisio- Nije fizioterapija. Fizioterapeuti rade na telu. Naše polje je šire. (*Pokazuje na glavu.*) Ono najbitnije...

Paula- Ono najbitnije je ovde.

Maurisio- Cele nedelje sam razmišljao, trebalo mi je nešto da uspostavim vezu. Onda mi je palo na pamet da donesem svoju muziku. Imate pravo, sigurno me je pomešala sa nekim. To je normalno da te pomešaju sa nekim.

Paula- Ako planirate da provedete noć ovde, želim da me ostavite nasamo sa majkom bar jedan sat. Možda će pola sata biti dovoljno.

Maurisio- Ne nameravam da provedem ovde noć.

Paula- Naravno da ne, šalila sam se. Možete li me ostaviti pola sata nasamo sa majkom?

Maurisio- Želite da razgovarate sa njom o intervjuu koji je Sesila napravila s njom?

Paula- To nije vaša stvar. To nije vaša porodica.

Maurisio- Zavisi šta se podrazumeva pod porodicom.

Paula- Jeste li pogledali ima li mapu nekog nemačkog grada?

Maurisio- Ima neku mapu. Nisam obratio pažnju koju.

Paula- Koliko godina ima vaša žena?

Maurisio- Tri više nego ja.

Paula- Zašto ne odete njoj? Ili vas možda ona ne čeka?

Maurisio- Vi to mene intervjuišete?

Paula- Naravno. Zar ne vidite da je uključena crvena lampica? Ostavićete me nasamo pola sata sa majkom ili ću morati da zovem policiju?

Maurisio- Ne mogu da odem. Zakleo sam joj se. Sve i da mi prete.

Uzima floret i njime zamahuje kroz vazduh.

Možete li da ponovite onaj zvuk od malopre?

Paula- ?

Maurisio- Kada uradite tako, čuje se fijuk.

Pokušava ponovo, ali ponovo ne uspeva. Pruža floret Pauli. Ona ga uzima i njime zamahuje kroz vazduh. Maurisio vadi plejer, traži od Paule da ponovi pokret i snima taj zvuk. Potom pušta Pauli da čuje šta je snimio.

Paula- Je l' vam se sviđa Springstin?

Maurisio- On je pesnik. Elvis plus Dilan. Način na koji govori o ocu, odnos mržnja – ljubav. Kafka sa gitarom. Živ je, ponovo se rađa sa svakim diskom, a ne kao oni metuzalemi Stonsi, već trideset godina kao petrificirani. Ima ranč od četiristo ari, ali ono što ga čini srećnim je da bude gore, na bini, bez droge, a ne kao oni metuzalemi, on nikad ne uzima ništa, tri sata na bini i posle bude srećan kao dete.

Paula- Nećete ići na koncert? Ili niste čuli da je u gradu?

Maurisio- Ne volim koncerte. Plaše me. Toliko ljudi peva istu pesmu.

Paula- Ali volite rok.

Maurisio- Reči. Teme. Temu. Tema roka je prolaznost vremena.

Tišina.

Paula- Sesilijin otac je blizu, u „Džakarti“. On zna ponešto od Springstina. Jedino o Springstinu zna nešto. Naš prvi izlazak bio je na koncert Springstina, dve hiljade kilometara odavde. Popijte nešto sa njim, pustite mu da sluša vašu muziku. Sigurno će vam na kraju pokazati sliku. Nosi je u novčaniku: sliku sa Brusom. Ne možete omanuti. Kad izađete - desno, pet blokova odavde, „Džakarta“. Što se njega tiče, takođe ne možete omanuti, od svih prisutnih, on je poslednji sa kim biste me zamislili.

Tišina. Maurisio posmatra Paulu i Rosu, koja i dalje spava. Na plejeru bira pesmu koja nije od Springstina, ali podseća na Spingstina. Ljubi Rosu ne budeći je i izlazi sa svojom muzikom na kapiju. Paula ga vidi da izlazi i pogled joj ostaje nakratko tamo, na kapiji. Gleda Rosu, koja i dalje spava, i ulazi unutra. Prolazi neko vreme dok se Rosa ne probudi, sama, izgubljena. Pogled joj pada na kameru. Uzima je, kao da hoće da je baci, ne čini to, uključuje je, vidi slike i čuje reči sve dok ne nađe ono što je tražila: intervju koji je snimila Sesilija - „Želite li da dodate nešto?“. Vidi i sluša samu sebe. Sesilija izlazi iz kuće sa nekom kutujom. Gleda Rosu, koja gleda i sluša svoj intervju.

Sesilija- Ko je ovo nacrtao?

Rosa pokazuje Sesiliji da ćuti, želi da nastavi da sluša intervju. Sesilija zaustavlja kameru.

Bako, ko je ovo nacrtao?

Rosa gleda crteže. Tišina.

Rosa- Sad ću ja da pitam.

Pauza. Sesilija staje ispred kamere.

Možda želite u vašoj sobi, među vašim stvarima?

Sesilija- Ne.

Rosa- Kažite mi težinu, ime...

Sesilija- Tako nećete snimiti. Mora da bude upaljena crvena lampica.

Ali Rosa ne zna da pripremi kameru. To mora da uradi Sesilija, koja se potom vraća na svoje mesto.

Rosa- Oni koji će da gledaju ovo, vaš razred, recite mi, kakvi su oni?

Sesilija- Ima dvoje, troje koji nešto vrede. Četvoro. *(U kameru)*. Ima mnogo kretena.

Rosa- Kako sebe vidite u mojim godinama?

Sesilija- Mnogo starom.

Rosa- Da li ste lepi?

Sesilija- Kao stara?

Rosa- Sada.

Sesilija- Sviđaju mi se moje noge. Usne mi se nisu sviđale, ali sada mi se sviđaju.

Rosa- Da li vam je majka nekada rekla da će me odvesti u dom?

Sesilija- Nikada.

Rosa- Da li vam je majka pričala da će me smestiti u dom?

Sesilija- Nikada.

Rosa- Da li ste nekad nešto ukrali?

Sesilija- Ne Bog zna šta.

Rosa- Da li se bojite da ostanete sami sa muškarcem?

Sesilija- Ne.

Rosa- Ovde mora da se govori istina.

Sesilija- Ne mora.

Rosa- Vaš omiljeni film je „Male žene“?

Sesilija- Moj omiljeni film je „King - Kong“.

Rosa- Kada vam dođu najbolje ideje, danju ili noću?

Sesilija- Kada me neko ljubi.

Rosa- Još uvek mi niste rekli svoju težinu, ime, godine, šta vas boli...

Sesilija- Život je baš zeznut. Ali ja ću se spasiti. Neću dozvoliti da me savlada.

Rosa- A kako ćete izbeći da vas savlada?

Sesilija- Plesaću do besvesti. Sa Pistom.

Rosa- Ne zovi tog jadnička Svoja. O čemu se radi u „King- Kongu“?

Sesilija- Ljubavni film.

Rosa- Sa kim ste ga gledali prvi put?

Sesilija- Sa tatom. Ono pismo sa stranim markicama, je l' ga još imaš?

Rosa- Ja postavljam pitanja, važi?

Sesilija- Važi.

Rosa- Šta vas plaši, ako vas uopšte nešto plaši?

Sesilija- Da me neće više ljubiti.

Rosa- Da li ste poljubili nekada nekoga iz razreda?

Sesilija- Jednog. Dvapat.

Rosa- Pričajte mi.

Sesilija- Čekala sam drugog, Artura. On me je izradio, ali pojavio se mnogo bolji, Huančo. Bio je dobar, ali nisam bila zaljubljena u njega. Nije kao Svoja. (*U kameru*). Nije kao sa tobom, Svojo.

Rosa- Kako znate da ste zaljubljeni u Svoju? Recite mu.

Sesilija-(*U kameru*). Po tome što se radujem što te vidim.

Rosa- Ona pesma koju sam vam pevala kad ste bile male, o devojčici u šumi, da li biste mi je opevali?

Sesilija peva pesmu do kraja. Tišina.

Već ste poslali intervju? Moj intervju.

Sesilija- Još uvek možeš nešto da izmeniš, ako želiš. Mogu i da ga bacim u đubre ako želiš. Mogu da kažem da sam se razbolela i sutra da uradim drugi.

Rosa- Šta treba da uradiš da bi ga poslala?

Sesilija vadi telefon, podešava ga, pruža ga Rosi.

Sesilija- Samo treba da pritisneš ovde. Pritisneš ovde i gotovo. Ali posle nećeš moći da se pokaješ.

Pauza. Rosa gleda kameru.

Rosa- Zašto si morala da doneseš ovu napravu u kuću?

Sesilija- Nisam znala da će nam uraditi ovo.

Tišina.

Rosa- Želite li da dodate nešto?

Sesilija ne stiže da odgovori jer Paula izlazi iz kuće sa koferom, kišobranom i lutkom samuraja kojom pobeđuje nevidljive neprijatelje na svom putu. Na kraju spušta mač iz lutkove ruke na Sesilijine grudi. Namešta joj kosu.

Paula- Tvoj otac i Maurisio su u „Džakarti“. Nećeš ništa da ga pitaš? Čak ni da ga vidiš kroz staklo?

Tišina. Sesilija uzima kameru, u nameri da je odnese, ali gleda Rosu, ostavlja kameru i na kraju odnosi samuraja. Izlazi. Tišina.

Rosa- Šta misliš o onom intervjuu?

Paula- Šta ti misliš da ja mislim?

Rosa- Kako možete da budete tako neodgovorne? U čijim rukama ostavljaš ćerku? Kom profesoru sa dve čiste u glavi može da padne na pamet da traži od učenice da ispituje svoju baku?

Paula- Nisu im rekli koga da intervjuišu. To je školska vežba.

Rosa- Školska vežba! Kakva je to vežba? Objasni mi, ne razumem.

Paula- To je - pretpostavljam da je zbog toga -, da, kada vide nečiji intervju, budu kritični prema tome šoa gledaju. Da li u intervjuu u pozadini ide tugaljiva muzika...

Rosa- Ne moraš da mi objašnjavaš šta je intervju, znam bolje od tebe šta je intervju!

Staje ispred kamere iza koje je Paula. Ali pre nego što Paula otvori usta, Rosa odlazi do paketa iz krojačnice. Bira suknu.

Spusti mi rajsferšlus.

Paula spušta Rosi rajsferšlus, pomaže joj da se presvuče. Opet staju ispred i iza kamere. Tišina.

Paula- Od čega živite?

Rosa- Od onoga što nam je tvoj otac ostavio.

Paula- Čija je ovo kuća?

Rosa- Naša, od nas četiri.

Paula- Plaši li vas nešto?

Rosa-*(Pokazujući na glavu.)*- Da ne skrenem skroz.

Paula- Kako znate da već niste skrenuli?

Rosa- Kako ti znaš da ti nisi skrenula?

Paula vadi odštampane papire. Daje ih Rosi i vraća se iza kamere.

Paula- Skinula sam ih sa interneta. Možete li da pročitate ili vam trebaju veća slova?

Rosa- Vežbe za bolesne od Alchajmera. Mogu da pročitam. Ja nemam Alchajmer.

Paula- Je l' uzimate lekove?

Rosa- Svi stari piju lekove. I ti piješ lekove.

Paula- Lekove koji utiču na pamćenje?

Rosa- Sigurno.

Paula- Možete li da podignete bluzu?

Rosa podiže bluzu.
Još malo.
Rosa podiže.
Odakle vam taj ožiljak?
Rosa- Operisana sam.
Paula- Kada?
Rosa- Davno.
Paula- Da nije možda 1961?
Rosa- Ne znam tačno.
Paula- Takođe ne znate da su se stvari zakomplikovale i da ste pet meseci proveli u bolnici?
Rosa- U bolnici sigurno postoji neka evidencija. Tamo mogu da vam kažu koliko sam dugo bila. Vi poznajete mnogo lekara, lekari se znaju između sebe, daće vam tu informaciju, ne gnjavite mene.
Paula- Mogu da pitam u bolnici, ili da pitam prijatelje, ali više volim da pitam vas. Sve ste izmislili, zar ne?
Rosa- Šta to?
Paula- Sve što ste ispričali Sesiliji.
Rosa- ?
Paula- Ko nas je vodio u školu?
Rosa- Kako kad.
Paula- Kako se zvao taj grad? Onaj što je na trgu imao sat iz kog je izlazila figura konja.
Rosa- Ratnik. Zove se Boholt. Piše se „Boholt“.
Paula- Kada ste videli mapu, kako ste znali da su imena na nemačkom?
Rosa- Pa nisu na kineskom.
Paula- Sat iz kog izlazi figura ratnika, samo toga se sećate?
Rosa- Kako vreme prolazi prisećam se još toga.
Paula- Kako se kaže „hladno mi je“ na nemačkom?
Rosa- To nisam stigla da naučim. Stavljala sam stvari na kasu i gledala u ekran kako bih platila. Ne u ekran, tada nije bilo ekrana. „Hladno“ se kaže „kalt“. „Ich bin kalt“ ili „Ich habe kalt“, ne znam. Zašto želiš da dokažeš da lažem?
Paula- Ne želim da dokažem da lažete, želim da kažete istinu. Sviđa vam se da verujete da ste doživeli ljubavnu avanturu, jel' to? Kao na filmu.
Rosa- Nije bila avantura. Ne govori „avantura“.

Paula- Teško je pogledati unazad i spoznati kako malo je život bio uzbudljiv. Ali sve se da popraviti ispred kamere. Razvežeš jezik i pojavi se divna prošlost. Pet divnih meseci. Staviš bilo koga ispred kamere i on zablista. Ugasiš kameru i ponovo je ružan kao pre. Nema časovničara, mama. I ako ga je bilo, nije bilo Nemačke.

Tišina. Rosa otpija malo vode, sve dok ne isprazni čašu. Miluje čašu.

Rosa- Nije bila avantura.

Paula- Bila si u bolnici. Pet meseci. Gledaj ove crteže.

Rosa- Jesi li me ti videla tamo? Jel' vas otac dovodio da me vidite?

Paula- Ti si nas zvala odande. To je bio tvoj glas. Nije bio tvoj glas? Glas druge žene? Poznajem tvoj glas, mama.

Rosa- Bio je moj glas. Odande. To je bila njegova ideja. Jedne večeri sam zvala da čujem kako ste. „One misle da si u bolnici“, rekao je. „Zašto si im to rekao?“

Paula- U pozadini se čula buka iz bolnice.

Rosa- To si možda ti čula.

Paula- Zvala si nas na naš dvanaesti rođendan. Nisi bila na našem dvanaestom rođendanu. Bila si u bolnici, naravno da jesi, nikad nismo sumnjale da si tamo.

Rosa- Verovala ste i da, ako vam ispadne zub i stavite ga pod jastuk....

Paula- Tata je došao po tebe u bolnicu. Kad si se vratila zaista si delovala bolesno. Pobogu, mama, bilo nam je teško. Pitale smo tatu da li ćeš umreti. Patile smo zbog tebe. Molile smo Boga za tebe.

Rosa- Mnogo ste mi nedostajale, obe.

Paula- Ostavila si nas pet meseci, tvoje ćerke od jedanaest godina, sve dok se nisi pokajala i vratila kući, svojim ćerkicama i svom strpljivom mužu koji ti je oprostio? Očekuješ da prihvatimo to?

Rosa- Nisam se pokajala.

Paula- Ili si se umorila od avanture, ili...

Rosa- Nisam se umorila. Završilo se. Nisam znala da tako nešto može da se završi, ali se završilo. Tvoj otac mi nije oprostio. Iako mu je možda bilo drago što sam se vratila, nikad mi to nije rekao. Nije mi oprostio. Nije me više dotakao. Nikada me nije pitao. Ni šta sam radila ni zašto sam se vratila. Ništa.

Paula- Zar te više nije stid? Da li te je ikada bilo stid?

Rosa- Ostalo mi je malo vremena. Moram da govorim otvoreno.

Paula- Ne govoriš otvoreno. Lažeš, lažeš sve vreme. Ti si volela tatu.

Rosa- Ne kažem da ga nisam volela.

Paula- Bila si dobra majka. Bilo je strašno kad si se razbolela, ali kad si se vratila iz bolnice i dalje si bila dobra majka.

Rosa- Onaj sa pismom... šta si mislila, ko je on?

Paula- Ko da je ko?

Rosa- Dao mi ga je pred vama. Stajale smo na ulazu u školu, kada nam je prišao čovek sa pismom.

Paula- Ne znam o čemu pričaš.

Rosa- Naravno da znaš, uvek si znala. Praviš se blesava, da se ne sećaš, ali se sećaš vrlo dobro. Sve vreme si me posmatrala. Osećala sam stalno tvoj pogled na sebi. Nisam prestala da ga osećam sve ove godine.

Tišina.

Paula- Nije ti palo na pamet da nas povedeš sa sobom?

Rosa- Znala sam da će otac dobro brinuti o vama. Njega ste više slušale.

Paula- Mislila si da nas nećeš ponovo videti?

Rosa- Mislila sam da ću vas videti jednog dana i da ćeš možda razumeti. Ti, ne konča. Ono što sam osećala prema tom čoveku. On je bio ovde. Ovde mi je rekao da pođem sa njim. Ovde. Adrijan.

Tišina.

Paula- Nije bilo časovničara. I ako ga je bilo, samo si ga videla kroz izlog. I ako si ušla u radnju, nisi kročila u radionicu. I ako si kročila u radionicu, nije bilo pisma sa stranim markicama. I ako je bilo pisma, nisi otišla u Nemačku. I ako si otišla, nikada se nisi vratila, mama.

Tišina.

Rosa- Kaže se „Mir ist kalt“. „Hladno mi je“, na nemačkom.

Tišina.

Paula- Zašto sad? Zašto danas?

Rosa- Nikad me nisu intervjuisali. Ova đavolja naprava. Ne treba unositi takve stvari u kuću. Treba puno vremena da se čovek seti... Kada se najmanje nadaš – nalet uspomena. Nikada me nisu intervjuisali.

Tišina. Paula staje ispred kamere i traži od Rose da stane sa druge strane. Rosa gleda Paulu kroz kameru. Paula očekuje pitanja.

Ovo ništa ne valja. Koliko ima da niste kosili travu? Zar niko neće da počupa korov?

Paula- Meni se sviđa ovako.

Rosa- Čija je ovo kuća?

Paula- Tata je uredio da ne možemo da je prodamo dok si ti živa.

Rosa- Šta ima u koferu?

Paula- Pidžama, veš, pribor za ličnu higijenu. Za par dana. Za ostalo ćemo lako.

Rosa- Čiji je kofer?

Paula- Još ne znam.

Rosa- Šta nameravaš?

Paula- Sa intervjuom?

Rosa- Sa mnom.

Paula- Ne želiš da ti kažem svoje godine, težinu, ime, šta me boli....?

Rosa- Osećaš se starom?

Paula- U drugoj sam polovini života.

Rosa- Otkad Konća nije bila ovde?

Paula- Bila je za tvoj rođendan. Sa mužem i blizancima.

Rosa- Kako su blizanci?

Paula- Bolje, tako ti se činilo. Činilo ti se da im baš prija fakultet. „Čini se da su se napokon opametili“, rekla si. Našli su devojke. Dve devojke.

Rosa- Lepe?

Paula- Mnogo. Sesarova ima dobro dupe.

Rosa- Pre mog rođendana, koliko ima da nije bila ovde?

Paula- Konći je stalo do tebe. Zove skoro svaki dan. Nisi fer prema njoj, nikad nisi bila. Podseća te na tatu i tretiraš je kao što si i njega. Trideset i sedam godina i nikad se nisi potrudila da ga upoznaš.

Rosa- Vi živite ovde da mi pravite društvo ili zato što ne možete sebi da priuštite ovakvu kuću?

Paula- Mogu ja sebi da priuštim mnogo bolju kuću od ove. Živim ovde jer si me ti na to nagovorila kad sam se razvela.

Rosa- Ja te nagovorila?

Paula- Rekla si da ćeš mi pomoći oko male. Prešla si me.

Rosa- Zar se nisi obradovala kada je trener rekao da ne želi da porodica dolazi na takmičenje?

Paula- ?

Rosa- Nacionalno prvenstvo. Okupio je porodice i rekao: „Devojčice moraju da sazru. Ne mogu vam zabraniti da dođete, ali ih mogu isključiti iz ekipe, ukoliko primetim da im prisustvo porodice smeta. Ne brinite, snimićemo vam video.“ Uoči prvenstva nije mogla da spava. Ostale su spavale, bilo ih je po četiri u sobi, ali ona nije mogla da spava i zvala je kući. Ja sam se javila. Rekla sam joj da je mnogo volim i da ću je,

čak i da je isključe, jednako voleti, i da pokuša da spava. Zatim je tvoj otac uzeo slušalicu. „Šta je bilo, lepotice?“ „Ne mogu da spavam.“ Vozio je četiristo kilometara usred noći, podigao trenera iz kreveta i kad ti je sestra izašla na teren on je bio tamo, na klupi, zajedno sa trenerom. Nije oka sklopila, ali je dobila prvenstvo. Takav je bio tvoj otac. Subotom je ustajao rano da je vodi na trening. Spremao joj je doručak i vodio je na trening. Ja sam ustajala da je poljubim i vraćala se u krevet. Po meni to je besmislen i staromodan sport.

Paula- To je viteški sport.

Rosa- Staromodan i prilično besmislen.

Paula- Kostim je seksi. Kostim je veoma seksi.

Rosa- Zašto mačevanje? Nikad mi nije bilo jasno. Kad sam otišla, igrate rukomet. A kad sam se vratila zatekla sam vas sa mačevima i tim užasnim maskama. Zašto je izabrao tako čudan sport?

Paula- Video je oglas i ušao da pita. Bila je to dobra ideja, sport koji bismo mogle da treniramo zajedno kod kuće, a da se ne povredimo. Mačevi bez krvi. Odmah se videlo da će Konća biti dobra. Tata ju je snimao na svakom prvenstvu: „Pozdrav kameri, Konći. Mislila si da će ti biti teško da pobediš, Konći?“ Prve intervjuje je uradio on.

Rosa- Zaista se niste obradovali kada je trener rekao da ne želi porodicu na prvenstvu?

Paula- Ja sam volela prvenstva. Proputovali smo celu zemlju.

Rosa- Upoznali smo sve sportske hale u zemlji.

Paula- Volela sam da gledam sestru kako se takmiči.

Rosa- Preći tolike kilometre samo da bi bodrila mlađu sestru? Preći tolike kilometre u povratku i slušati oca koji govori kako je tvoja mlađa sestra sjajno...?

Paula- Dobro, jesam se obradovala kada je trener rekao da ne dolazimo više.

Rosa- Zvala me je, juče ili prekjuče. Pitala da li uzimam lekove. Kako može ćerka da pita majku da li uzima lekove? Kada bi došla ponekad znala bi koje lekove pijem i koje mi je boje električno cebe i koju marku laka za kosu volim. Kad ste bile male gledala sam vas zajedno i pitala se kako možete biti tako iste, a tako različite?

Paula- Nismo različite.

Rosa- Kao mala, i ne baš tako mala, volela je da se šeta gola ovuda, govorila je da je zbog žive ograde niko ne vidi. Naravno da se videlo. Sesilija me mnogo podseća na nju. Šta vam je govorio otac kada ste ga pitale da li ću umreti?

Paula- Tata nam je uvek govorio da ćeš se izlečiti.

Tišina. Rosi kao da su ponestala pitanja.

Rosa- Neće biti kiše, šta će ti kišobran?

Paula- Menja se vreme.

Tišina.

Rosa- Nemam više. Završila sam.

Paula- Još ne. Fali jedno pitanje.

Rosa- ?

Paula- Čovek koji ti je dao pismo na vratima škole. Pitala si me za njega. „Šta misliš, ko je on?“, pitala si me. Još uvek nisam odgovorila.

Tišina.

Rosa- Čovek koji mi je dao pismo na vratima škole, šta si mislila, ko je on?

Paula- (*U kameru.*) Taman smo ulazile kad ti je prišao čovek sa pismom u ruci. Konča se uplašila zato što ga nije poznavala. Ja sam se uplašila jer sam znala ko je. Nisu bili blizanci, iako su strašno ličili. Ti si uzela pismo i požurila da nas ostaviš u školi.

Tišina.

Rosa- Kako si znala da liče?

Tišina.

Paula- Više nisi volela da nas češljaš. Promenila si se. Više nisi bila ovde, sa nama, mislima si bila na drugom mestu. Gledala bi nas postićeno ili kao da nam prebacuješ nešto. Više nisi volela da nas češljaš. Sve majke na svetu vole da češljaju svoje ćerke, moraju da vole. Bila si mnogo lepa, nikad te nisam videla tako lepu, ulepšavala si se za drugog. Jednog jutra sam se pravila da ulazim u školu, ali sam se okrenula i pratila te. Videla sam te da ulaziš u radnju. Trebalo ti je sto godina da izađeš.

Tišina.

Rosa- Da li si rekla ocu? Da li si rekla ocu?

Paula- Nije mu tata polomio prste.

Rosa- Ne fantaziraj! Ti to nisi mogla da uradiš. Imala si jedanaest godina.

Paula- Lujson je to uradio, jedan iz rukometnog tima kome sam se sviđala. Dobro, sviđala mu se Konča, ali morao je da se zadovolji sa mnom. Nastavili smo da se viđamo s vremena na vreme. Ima troje dece, sve dečaci. Grozni su. Uvek me pita za Konču. I dalje mu se sviđa. Ali pomirio se s tim.

Rosa- Šta ti misliš, ko si ti da bi...? Ko si ti da kažnjavaš čoveka koji samo...?

Paula- Nisam to uradila da bih ga kaznila. Uradila sam to da te zaštitim. I da zaštitim porodicu. Ali nije dobro ispalo. Nije mu se desilo ništa posebno. Poenta je bila da se malo uplaši. Nije izgubio nijedan prst. Ali zaslužio je. Taj tvoj časovničar je bio kukavica. Kako je mogao da ti se sviđa?

Rosa- Lažeš. Izmišljaš. Sve si izmislila.

Paula- Najteže mi je bilo da ne kažem Konći da nisi u bolnici. Da se molim za tebe, da molim Boga za tebe, to mi je bilo najteže. Da gledam sve one crteže koje nam je tata donosio iz bolnice i da glumim. Ali nas troje smo se tokom meseci tvog boravka u bolnici lepo družili. Išli smo često na ručak, pogotovo u početku, jer on nije znao da kuva. Jednog dana, dok smo išli na večeru, ugledali smo plakat na kom je pisalo „Časovi mačevanja“. I on se prijavio, ali na časove za starije. Bio je smotan, ali je ipak naučio glavne poteze, tri musketara, govorili smo. Spandao se sa profesorkom, jednom privlačnom Kubankom. Bili su zajedno petnaest godina. Posle je bilo i drugih.

Rosa- Izmišljaš. Sve.

Paula- Na početku mu je loše išlo ono češljanje, ali je na posle naučio. Mogli smo da živimo bez tebe, ništa se ne bi desilo i da se nisi vratila.

Uzima kofer.

Rosa- Kuda?

Paula- „Ovaj grad je pun gubitnika. / Idem odavde da pobedim.“ „Thunder Road“, Brus Springstin. Prvo u „Džakartu“. Posle ću videti.

Rosa- Otac je tražio da mu obećate da ćete me čuvati.

Paula- Ne sećam se.

Vadi iz kofera sat i bočicu sa šarenim stakličima i stavlja ih pred Rosu. Namešta joj kosu.

Neko će videti ovaj intervju pa će doći da ti pravi društvo.

Ljubi je i odlazi na kapiju sa koferom i kišobranom. Pauza. Rosa vadi crtež iz kutije, posmatra ga i spušta na travnjak. Posle to isto radi sa drugima, prekriva travnjak crtežima, a na svakom su dve iste devojkice. Pošto je poređala sve crteže, izgleda zbunjeno, ne zna šta da radi. Sve dok joj se pogled ne zaustavi na kameri. Staje ispred nje.

Tišina.

Rosa- Još pitanja, moliću.

Tišina. Obraća se kameri kao da odgovara na pitanja

...Novi film sa Stanliom i Oliom, „Sjaj u travi“... Zato što ima lepe dijaloge i kraj je veoma lep. Godinama se nisu videli, na silu su ih rastavili, vidi se Olio kako ide

putem, a Stanlio ga čeka na kraju puta. „Otkad se nismo videli...“, reče Olio. „Dugo“, reče Stanlio. „Super“, reče Olio. „Super“. „Jesi li srećan?“ „Nemam vremena da mislim na to. A ti?“ „Ni ja nemam vremena. Mislim na tebe svaki dan. Nije bitno što ne razumemo. Bitno je sa kim gledaš film.“

I rukom pokazuje – ne boj se...